

Åbent punkt

2 Indsats på forurenede grunde i 2020 og kommende år

09.08.00K07-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Natur- og Miljøudvalget	04-02-2020	2	

Hvem beslutter

Natur- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Natur og Miljø har udarbejdet udkast til plan for den forventede indsats med feltundersøgelser og afværgeforanstaltninger på grunde med kendt gammel jordforurening. Udkastet skal sendes i offentlig høring i 4 uger. Desuden fremlægges en status for arbejdet med gamle jordforureningsager.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- udkastet til prioritering af indsatsen på forurenede grunde i 2020 og kommende år sendes i offentlig høring.
- jordforureningsopgaverne prioriteres i Natur og Miljø som beskrevet.

Natur- og Miljøudvalget den 4. februar 2020:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Ved kommunalreformen i 2007 beholdt Bornholms Regionskommune opgaven med at gennemføre undersøgelser, kortlægning (offentlig registrering af jordforurening), og afværgeforanstaltninger i forbindelse med gamle jordforureninger. I det øvrige Danmark er det regionerne, der forestår dette opgavekompleks. Sagerne omhandler normalt gamle jordforureningsgrunde, hvor der på grund af juridiske forhold ikke kan gives påbud til forurenerne om at undersøge og oprense. Det er typisk sager, hvor forureningen er sket før 2001.

Flerårig oversigt over undersøgelser og oprensninger

I henhold til jordforureningsloven skal Bornholms Regionskommune årligt udarbejde en oversigt over den forventede indsats. Oversigten skal i offentlig høring i fire uger, inden Natur- og Miljøudvalget vedtager den endelige indsats.

Natur og Miljø har udarbejdet en oversigt med prioritering af indsatserne med undersøgelser og afværgeforanstaltninger på jordforureningsområdet. Oversigten fremgår af bilag 1. I oversigten angives, hvilket år opgaverne forventes afsluttet i Bornholms Regionskommune. Oversigten bygger på Natur og Miljøes skøn over, hvor mange forurenede grunde, der forventes at være, sammenholdt med de ressourcer, der erfaringsmæssigt afsættes til opgaverne på jordforureningsområdet.

Økonomi

Natur og Miljø har et årligt budget på ca. 1,2 mio. kr. til aflønning af medarbejdere, udførelse af undersøgelser, brug af rådgivning mv. I forbindelse med større afværge- og oprensningssager vil der blive tale om et større forbrug af økonomiske midler. Til de igangværende afværgeprojekter er der af Kommunalbestyrelsen allerede bevilget penge.

I 2019 har kommunalbestyrelsen bevilget 1,4 mio. til afværgeforanstaltninger ved det tidligere tøjrenseri på Birkebakken 10 i Allinge, og 115.000 til Birkevænget 4 i Allinge. Desuden er der bevilliget 15.000 kr. årligt fra 2019 og frem til drift af anlægget på Birkevænget 4.

Oprensning af forurenede jord ved Sandemandsvej 5 i Rønne er ikke forelagt for Natur- og Miljøudvalget. Årsagen er, at sagen ved Birkebakken 10 i Allinge var mere presserende, og at undersøgelser i området ved Sandemandsvej viser, at drikkevandet på grund af strømningretningen i grundvandet ikke er umiddelbart truet af forureningen. Afværgeforanstaltninger ved Sandemandsvej 5 vil efter en nærmere vurdering formentlig blive forelagt Natur og Miljøudvalget i 2020 eller senere.

Undersøgelser i 2020

Følgende grunde foreslås undersøgt i 2020:

- Fortsætter på Birkebakken 10, Allinge
- Måling af lossepladsgas på fyldplads ved Strandvejen 2A, Allinge, fyldplads i Nexø Lystskov og losseplads ved Kanondalen i Rønne
- Sandemandsvej 29, Rønne
- I skel til nabogrund (Gasværksvej 11) til det tidligere gasværk i Hasle, Gasværksvej 11A, Hasle.

Afværgeforanstaltninger i 2020

Ved Birkebakken 10 i Allinge fortsættes oprensningen og eventuelle andre afværgeforanstaltninger. I 2019 blev den største forurening oprenset.

På følgende adresser følges der op i 2020 på igangværende afværgeforanstaltninger:

- Birkevænget 4, Allinge
- Østergade 49-51 og 53, Rønne
- Østervoldgade 12 og 14, Rønne
- Sandemandsvej 5

Prioritering af grunde med eventuel jordforurening

Antallet af afværge- og oprensningssager har tidligere været ret begrænsede på Bornholm. I forbindelse med de seneste års kortlægning af grunde, hvor der tilbage i tiden er foregået forurenende virksomhed, har der på enkelte grunde vist sig et behov for oprensning. På baggrund af erfaringerne fra disse sager vil Natur og Miljø fortsat opprioritere grunde, hvor der tidligere har været renservirksomhed, og hvor en eventuel forurening ikke er afklaret. I den kommende 10 års-periode skønner Natur og Miljø med nuværende viden, at der kan blive tale om måske ca. én oprensningssag pr. år.

Natur og Miljø har i den udarbejdede oversigt prioriteret jordforureningssager, hvor der er bolig, eller hvor ejendommen ligger enten i særligt drikkevandsområde eller nærområde ved vandværkernes drikkevandsboringer. Baggrunden for denne prioritering er, at borgerne ikke må påvirkes negativt sundhedsmæssigt af gammel jordforurening, og at grundvandet ikke må forurennes. Derudover prioriteres forurenede boliggrunde med indeklimarisiko højere end boliggrunde med jordforurening på udearealer. Faren for gasdannelse på gamle lossepladser er også taget med i prioriteringen. I 2015 er to lossepladser undersøgt, uden at der blev fundet et problematisk indhold af gas. En undersøgelse af et delområde i 2017 på lossepladsen ved Kanondalen viste et ret højt indhold af lossepladsgas.

Grunde i relation til grundvandskortlægning

I forbindelse med at grundvandskortlægningen for grundvandsområdet i Stampen og Robbedale er afsluttet, har det vist sig, at en del af erhvervsgrundene i området ved Sandemandsvej i Rønne ligger indenfor det grundvandsdannende område. På denne baggrund er tre grunde, hvor der kan være fare for forurening med klorerede opløsningsmidler, prioriteret til indledende undersøgelse i 2015 - 2020. Resten af grundene, ca. 15 i alt, vil i kommende år formentlig blive sat på prioriteringslisten. Det sker i dialog med Rønne Vand og Varme, da de har ansvar for drikkevandsbeskyttelsen og gennemførelse af indsatser for grundvandsbeskyttelse.

Tidligere jordforureningssager og deres mulige trusler i forhold til overfladevand

Fra 2014 fik Bornholms Regionskommune også ansvaret for gamle jordforureninger, der kan true overfladevand eller internationale naturbeskyttelsesområder. I løbet af fem år fra 2014 skulle kommunen gennemgå tidligere jordforureningssager for at se, om der er sager på Bornholm, hvor der muligvis kan være en fare for overfladevandet eller internationale naturbeskyttelsesområder. En første screening viste, at ca. 20 sager skulle gennemgås. I 2018 har Natur og Miljø manuelt fået gennemgået disse sager, og resultatet viser, at der i ti sager kan være fare for overfladevand. I 2020 skal der forhandles med Miljøstyrelsen, om at få penge til gennemførelse af videregående undersøgelser og eventuelle afværgeforanstaltninger. Det skønnes, at der skal udføres afværgeforanstaltninger på én grund. Den nærmere økonomi, indsatser og tidsplan er endnu ikke kendt, men disse grunde skal undersøges nærmere, og hvis der viser sig behov for oprensning eller andre afværgeforanstaltninger, skal det være gennemført senest 2027. Dette medfører at ca. to grunde ekstra per år skal undersøges i kommende år.

Løbende prioriteringsproces

Prioriteringsarbejdet er en proces, hvor nye og i enkelte tilfælde gamle sager løbende prioriteres og sættes ind på oversigten. Dette betyder, at årstallet for færdiggørelse af sager kan rykke sig, hvis nye eller gamle sager bliver prioriteret højere end de tidligere sager. Ud over de undersøgelser der er vist på oversigten i bilag 1, vil nye grunde løbende blive kortlagt, og nogle vil medføre, at der inden for ét år skal udføres undersøgelser mv.

Værditabsordning

I nogle jordforureningsskottlægningssager vedrørende boliggrunde, kan ejerne søge om at få udført undersøgelser og afværgeforanstaltninger for økonomiske midler fra en statslig værditabsordning. I forbindelse med undersøgelser i denne ordning er der ca. 3 års ventetid, og endnu længere på afværgeforanstaltninger. Værditabsordningen forudsætter en vis egenbetaling. Hvis nogle grundejere vælger denne løsning, kan andre sager eventuelt fremrykkes.

Historiske redegørelser og V1-kortlægning

Natur og Miljø er ikke færdig med at gennemgå hele Bornholm for grunde, hvor der tilbage i tiden har været virksomhed, der kan have medført en jordforurening, og hvor der, på grund af at der er tale om gammel jordforurening, ikke kan gives påbud til ejerne. Dette arbejde vil blive opprioriteret i kommende år. Områder med drikkevandsinteresser og i nogen grad de større byer er gennemgået, men resten bør gennemgås i løbet af de næste 5 – 10 år. Grunde hvor der har været tøjrensere vil blive prioriteret højest.

V2-kortlægning og ophævelse af kortlægning

Når grunde er undersøgt eller oprenset, skal sager behandles for at vurdere, om grundene skal kortlægges (registreres som forurenede), eller om de kan tages ud af en eksisterende kortlægning. Natur og Miljø har en del igangværende sager og nye kommer hele tiden til. Dette arbejde bør også blive opprioriteret i 2021 og frem afhængigt af de ressourcer der er til opgaven.

Opfølgning på tidligere sager, og sløjfning af undersøgelsesboringer der ikke skal bruges i fremtiden.

I tiden hvor amterne bestod og frem til 2008 blev der foretaget en del jordforureningsundersøgelser, og i den forbindelse etableret en del undersøgelsesboringer. I disse ca. 30 sager skal det vurderes, om der skal udtages opfølgende prøver til vurdering af forureningstilstanden, og om boringerne skal sløjfes eller bevares. Dette arbejde bør også blive opprioriteret i 2021 og frem og vil afhænge af ressourcerne på området.

Organisering af dokumenter og rapporter.

Fra 2020 er der planer om at få skannet gamle papirsager, rapporter mv. for at lette arbejdet på sigt. I første omgang vil det kræve ekstra ressourcer at få organiseret dokumenterne i de gamle sager, sådan at de lettere kan findes frem fremadrettet.

Hensyn til borgere og virksomheder.

Natur og Miljø lægger i sin sagsbehandling vægt på at tage hensyn til borgere/virksomheder, der har et særligt behov for afklaring af deres jordforureningskortlægningssag. Desuden er det et mål for Teknik og Miljø, at kommunens opgaver skal være forståelige for borgere/virksomheder, sådan at de kan have mulighed for at handle fornuftigt i egen interesse.

Opgaver på jordforureningsområdet der ligger i alle kommuner

Ud over de ovennævnte opgaver har Bornholms Regionskommune ligesom alle andre kommuner f.eks. følgende opgaver:

- Tilsyn med olietanke
- Undersøgelser og påbud ved nyere jordforureningsager
- Jordflytning

Love

Miljøministeriets lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017

Økonomiske konsekvenser

En tiltrædelse af indstillingerne indebærer ikke i sig selv økonomiske konsekvenser udenfor det vedtagne budget.

Supplerende sagsfremstilling

-